

KURJER KRAKOWSKI.

Kurjer wychodzi codziennie rano z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie:		na prowincyi z przesyłką:	
Rocznie . . . 9-60	Kwartalnie . . . 2-40	Rocznie . . . . . 12 ztr.	
Półrocznie . . 4-80	Miesięcznie . . . 1-80	Półrocznie . . . . . 6 .	
		Kwartalnie . . . . . 3 .	
		Miesięcznie . . . . . 1 .	

Za odosłanie 20 ct. miesięcznie.

Cena ogłoszeń:

Za wiersz petirowy lub za jego miejsce, pierwszy raz 10 centów, za każdy następny zaś 5 centy. Nadesłane od wiersza petirowego 20 ct. Prospekt, cyrkularze dla prenumeratorów zamiejscowych po 1 ztr. od 100 egz., dla prenumeratorów miejscowych po 50 ct. od 100 egz. Nekrologja po 10 ct. od wiersza.

Ajencje Kurjera w Krakowie:

Administracja „Kurjera“ (hotel Saski), główna trafikka na linii A-B, sklep Z. Skalskiego w Sukiennicach, handel Kuklińskiego w Sukiennicach, sklep Hessa w Ryńku, handel Bajera ul. Grodzka, Ringel, trafikka ul. Grodzka, E. Gross ul. Mostowa, księgarnia Żupańskiego w Ryńku, handel Ekerka ul. Karłowicka, Gronow ul. Zwierzyniecka, Frist ul. Florjańska, trafikka Markowicza ul. Florjańska, antykwarnia Himmelblau ul. Szpitalna, J. Horowitz ul. Łobzowska, drukarnia A. Koziańskiego na Podgórzu.
We Lwowie ogłoszenia do „Kurjera“ przyjmuje „Centralne biuro Ogłoszeń“ ul. Kopernika 1. 11.

Administracja i Redakcja w księgarni K. Bartoszewicza (hotel Saski).

Cena pojedynczego Numeru 5 centów.

KALENDARZ.

Dziś: 18-go b. m. Szymona z Lipnicy i Kamilla w. Imię słowiańskie: Unisław.
Jutro: Wincentego a Paulo w. Imię słowiańskie: Wodziszlaw.
Po jutrze: Czesława w. i Kassjana m. Imię słowiańskie: Czesław św.
Wschód słońca dziś o godzinie 4 minut 12 Zachód o godz. 8 m. 0. Długość dnia 15 g. 48 m.

NABOŻEŃSTWA.

Jutro w kościele XX. Misyonarzy na Stradomiu i na Kleparzu odpust zupełny.

Własność ziemska w Zachodniej Europie.

Z wzrastającą trwogą patrzy ludność cywilizowanego świata na coraz smutniejsze położenie krajowego gospodarstwa.

Gdziekolwiek zwrócisz swoje kroki, usłyszysz skargi na upadek rolnictwa, tej głównej podstawy narodowego dobrobytu; a z rolnictwem upadają z samej natury rzeczy, w mniejszym lub większym stopniu inne gałęzie przemysłu. Narzeka na straszny zastój zarówno Anglja jak Francja, Niemcy i Rosja. Cierpienie jest ogólne i groźne, nie widzi go chyba niewidomy lub widzieć nie chcący; jeszcze lat kilkanaście podobnego położenia, a nieuniknioną jest katastrofa, sprowadzająca radykalną zmianę w ekonomicznym i społecznym życiu narodów.

Rolnictwo, które już dzisiaj żadnych prawie nie przynosi dochodów, przy dalszym istnieniu utrudniających był jego warunków, normalnie rozwijać się nie może i upaść musi koniecznie i to najpierw w krajach zachodniej Europy, gdzie stoi nad brzegiem ostatecznej ruiny.

Podług urzędowego sprawozdania własność ziemska we Francji odłożoną była w 1875 r. na 15 milionów franków; od tego czasu olbrzymia ta suma znacznie wzrosła. W Austrii rolnictwo ogółem wzięwszy, nie tylko żadnych nie przynosi zysków, ale przeciętne dochody nie pokrywają nawet procentów od pożyczonych na ziemię kapitałów. W Niemczech majątek wolny od długów należy do wyjątków, większość ich odłożona do trzech czwartych, a znaczna część wyżej ich wartości. Te same stosunki spotykamy we Włoszech, Szwajcarji i Belgji. W Anglji, gdzie cała prawie ziemia znajduje się w rękach nielicznej a ogromnie bogatej arystokracji, zadłużenie własności ziemskiej dotychczas tak przestraszających nie przybrało rozmiarów; natomiast dzierżawcy, ów wyłączny prawie stan rolniczy angielski, straciwszy w ostatnich latach ogromne sumy, tłumnie usuwają się z roli, nie chcąc nadal ryzykować ani swych kapitałów, ani swej pracy na tak niewdzięczne przedsiębiorstwo, jakim jest w obecnej chwili rolnictwo. Podług wszelkiego więc prawdopodobieństwa i w Anglji długi własności ziemskiej w niedalekiej przyszłości gwałtownie wzrastać zaczęły.

A fakt tak nadmiernego odłożenia ziemi tem groźniej się przedstawia dla rolnictwa, że większa część tych ciężarów nie powstała z nakładów poczynionych

w celu zwiększenia urodzajności roli, lecz przeważnie wskutek niezapłaconych w całości cen kupna, lub przez działy spadkowe, kapitały więc, ciężące obecnie na ziemi wycofały się z niej mniej więcej zupełnie.

Lecz mimo to rolnictwo mogłoby istnieć i rozwijać się normalnie. Ziemia wdzięczną jest za poniesione koło niej trudy i ostatecznie przy zwyczajnych warunkach choć nie wielkie to jednakowoż najpewniejsze daje zyski. Nie potrzeba tylko zbyt wygórowanych mieć do niej wymagań, a takie stawia jej w obecnej chwili polityka większej części państw europejskich.

Europa zmienia się z dniem każdym widoczniej w jedno obozowisko zbrojnych milionów; państwa zamiast w pierwszej linii starać się o materialny dobrobyt, tę główną podstawę rzeczywistej potęgi, wyteżają wszystkie swe siły, aby w danym razie liczniejsze od sąsiada wystawić armje. Militarizm obciąża wszelkie siły żywotne większej części europejskich narodów, coraz groźniejsze, niebezpieczniejsze dla gospodarstwa krajowego przybiera rozmiary. Samych podatków państwowych, których największa część idzie na cele wojenne, w Anglji 35, w równym mniej więcej stosunku inne narody — a ciężary te, pod których brzemieniem upada już dzisiaj wszelki przemysł, zamiera wszelki rozwój ekonomiczny, zwiększają się z rokiem każdym. Najwięcej zaś cierpi na tem rolnictwo. Ruchomy majątek z samej natury rzeczy łatwiej się uchylić potrafi od ponoszenia odpowiednich ciężarów jak ziemia. Z tej też przyczyny z wyjątkiem może jednej Anglji we wszystkich państwach europejskich stosunkowo do roli za nisko jest opodatkowany.

A wreszcie i to przynależnie należy, że rolnictwo europejskie za mało w obec tak krytycznych warunków rozwija energii, sprężystości i umiejętnego wyzyskania wszelkich środków, jakie podaje nauka. Na tem polu bez kwestji wiele by do podniesienia rolnictwa zdziałać trzeba. Weźmy dla przykładu fakt pojedynczy. Wydajność pszenicy z hektaru wynosi we Francji przeciętnie 15 hektolitrow, sprzęt taki nie odpowiada bynajmniej dzisiejszemu rozwojowi rolnictwa, podwoić lub przynajmniej znacznie zwiększyć by go można, to samo również dzieje się z innymi płodami w innych krajach zachodniej Europy.

Wszystko to sprawia, że rolnictwo europejskie nie może się podźwignąć z upadku, lecz przeciwnie brnie coraz głębiej w długi, upada coraz niżej, i nie może na polu produkcji płodów rolniczych współzawodniczyć z krajami, które w korzystniejszych o wiele żyją ekonomicznych warunkach. Zdziwiająca, niepojęta na pierwszy rzut oka jest rzecz, że zboże amerykańskie, przebywszy mil tysiące lądem i morzem, coraz bardziej wypycha z rynków naszych miejscowy produkt, po tańszych z korzyścią dla producenta oddane być może cenach, jak płody rolne u nas wyhodowane. Bo też rolnik amerykański pod wyjątkowo korzystnymi warunkami. Ziemia w znacznej części dziewicza nie wymaga żadnych kosztownych nakładów ani zbyt trudnej uprawy; przytem bajecznie stosunkowo do cen naszych jest tania, do niedawnego czasu za bezcen, lub zupełnie za darmo dostać ją było można w posiadanie. Ciężary państwa ani w części z naszymi nie mogą iść w porównanie, a komunalne znacznie są mniejsze. A pomimo większej bez porównania energii przeciętnego rolnika w Ameryce, państwo lepiej o wiele nim się opiekuje, jak rządy nasze europejskie. W większej części Stanów, istnieje prawo, zabraniające odłożenia

lub zajęcia przez wierzycieli zagrody, składającej się z zabudowań gospodarczych i 60 akrów ziemi.

Dodawszy do tego wysoce rozwiniętą i taną komunikację lądową i wodną, łatwo sobie można wytłumaczyć fakt, że pomimo wysokich stosunkowo cen robotnika farmer amerykański dostawić jest w stanie na targ londyński centnar pszenicy po 10 franków, gdy wyprodukowanie tej samej ilości zboża kosztuje Niemca (prawdopodobnie za nisko) 13,125 fr., Anglika 13,75 fr., Francuza wreszcie 16,25 fr.

Ztąd też miliony kilogramów amerykańskiego zboża zalewają rok rocznie rynki europejskie i zniżając tak już nie wysoką cenę płodów rolniczych, odejmują naszemu rolnictwu wszelką możliwość nie już podniesienia się z upadku, lecz po prostu istnienia.

Konkurencja ta co prawda z czasem stanie się mniej groźną dla Europy. Roli zdatnej pod uprawę już obecnie mało do rozdania w Stanach Zjednoczonych; dalej gospodarstwo rabunkowe, praktykowane bezwzględnie przez Jankesów, już dzisiaj zasłużone wydawać zaczyna owoce. Hektar wydający dawniej bez wszelkiego nawoju 18 hektolitrow, wydaje dzisiaj przeciętnie 11, a w niektórych okolicach 12 hektolitrow. Z wzrastającym wreszcie gwałtownie zaludnieniem, wznieśnie się także miejscowa siła konsumcyjna, a w równym stopniu zmniejszy się ilość wolnego do wywozu zboża. Zanim to jednakowoż nastąpi, przejdą całe generacje, a my tymczasem dojdź możemy w przybliżeniu do stosunków, jakie swojego czasu panowały w starożytnym Rzymie, gdzie widzieliśmy małą liczbę olbrzymio bogatych ludzi i tysiące nędzarzy wołających chleba.

Abym zabezpieczyć krajowe rolnictwo przed największym tegoż wrogiem — zagraniczną konkurencją, większa część rządów europejskich nałożyła cło na importowane zboże; w braku lepszego i na ten środek zgodzić się trzeba, chociaż już z tej prostej przyczyny skutecznym on być nie może, że wstrzymuje tylko chwilowe objawy, nie usuwa przyczyn złego; a przytem co daje jednej części społeczeństwa, odbiera drugiej.

Nie! Ani cła ochronne, ani zalecane znów przez innych reformy społeczne — (cierpi zarówno rolnictwo we Francji, gdzie jest kilka milionów właścicieli ziemskich, jak w Anglji, gdzie cała prawie ziemia znajduje się w posiadaniu kilkudziesięciu tysięcy) — nie uchronią rolnictwa europejskiego przed grożącym mu z dniem każdym bardziej upadkiem, lecz jedynie oprócz energii samych rolników, ulżenie ciężarów militarysty i podatków, tamujących mu wszelki oddech wolny, wszelką swobodę ruchu. A w krótszym czy dłuższym czasie do tego ulżenia bezwarunkowo przyjść musi, bo większego znacznie jak dotychczasowe wyteżenie sił wszystkich, narody zachodniej Europy znieść nie są w stanie.

Takiem jest w ogólnych pobieżnych zarysach obecne położenie rolnictwa w zachodniej Europie.

KRONIKA.

Kraków, dnia 18 Lipca 1887 r.

Z teatru. W sobotę po raz ostatni w tym roku odegrano jedną z najweselszych operetek u nas wystawianych „Maskotę“ Audrana. Melodyjna muzyka, wesole i udane libretto, ładna wystawa, nowe kostyminy, staranne wykonanie ensembli i chórów (zasługa pana Jareckiego)

zeństwo żałobne. Wkrótce zmarła i sama pod ciężarem cierpienia, umocowawszy przedtem testamentem rozporządzenie swoje „na wieczne czasy”. Zamek, kaplicę i park zapisała synowi cesarzowej Eugenji, księciu Ludwikowi Napoleonowi, po śmierci którego, ta ostatnia została dziedziczką miejsca wiecznego spoczynku człowieka, który w szalonym zaślepieniu dla niej poniósł śmierć samobójczą.

Dwuznaczne. — Powiedz mężusiu, jakże ci się podobam w stroju podróżnym?

— Droga moja Zosiu, ty mi się zawsze w kostiumie podróżnym najlepiej podobasz.

Lakoniczny pacjent. Do doktora X., który nie lubi przy konsultacji wiele mówić, przychodzi pacjent ze skaleczoną przez psa ręką.

- Skaleczenie?
- Ukąszenie.
- Kot?
- Pies.
- Wczoraj?
- Dziś.
- Boli?
- Nie.

Lakoniczny pacjent tak się podobał doktorowi, że nie chciał za poradę przyjąć honorarium.

Przyjęcie na Zamku Ebenthal.

Już od wczesnego ranka gotowano się na przyjęcie gości. O g. 11 minut 56 nadjechał do Dürnkrot pociąg wiozący deputacyą bułgarską. Na stacyi oczekiwało pięć dworskich ekwipaży, na kozłach furmani i lokaje w galowej liberyi, oraz pan Laaba, który zajął się umieszczeniem przybyłych w powozach. W pierwszy wsiedli Dr. Czomakow tegi korpulentny mężczyzna, trochę szpakowaty, o oczach rozumnych, bystro przez okulary na świat patrzących, po prawej stronie zajął miejsce dr. Tonzew młody 29 mężczyzna typu czysto germańskiego o długich włosach i brodzie. W następnym powozie jechali trzej reprezentanci dzielnego bułgarskiego wojska pp. Popow, Winarow i kapitan Markow. Wszyscy byli ubrani po cywilnemu, nawet chłop Bejkuszew i Hodzsa Mehemed Effendi. W przedostatnim powozie jechał Kalczew, w ostatnim pan Laaba z dr. Stransky'm. Gdy jadący zbliżyli się na taką odległość, że można ich było dojrzeć z wieży zamku Ebenthal, rozległ się odgłos dzwonów; dzwony po raz wtóry powitały wjeżdżających na most zwodzony. Przy bramie zamkowej powitał przybyłych hofrat Fleischman w towarzystwie barona Dobnera i marszałka dworu von Sulthesa. Cale podwórze zamkowe, sienie, apartamenta wreszcie przezuaczone dla deputacyi, przyozdobione były trofeami wojennymi. Szpaler w dziedzińcach, przez które przechodzili deputowani do swoich apartamentów, tworzyli strzelcy i lokaje w przepysznych galowych mundurach. Przebrawszy się i odpczawszy nieco po podróży, zgrupowali się deputowani w pełnej liczbie w tak zwanej „Fasonensaale”. Baron Dobner zameldował księciu przybycie, następnie pan Laaba wprowadził deputowanych do apartamentów, w których odbywają się przyjęcia. Przy wejściu do apartamentów dwóch rycerzy w zbrojach z XV w. zakutych z dobytymi mieczami tworzą straż. Przepyszne malowidła przedstawiające historją ptaka komandora, mistrzowskiego pędzła Hamiltona zdobią ściany, wśród których miał się rozegrać jeden akt dramatu dziejowego w Bułgaryi. Deputowani przeszli przez wielki ten salon weszli do sali w stylu rococo zbudowanej, tak zwanej „Napoleon salon”, gdyż tu po bitwie pod Wagram wielki korsykańczyk kilka godzin spędził. Tu miała się rozegrać scena kulminacyjna aktu: ofiarowanie i przyjęcie korony bułgarskiej. Z trzech portretów rozwieszonych na ścianach, Marya Teresa, jej małżonek i Józef II. spoglądali na obcych gości, którzy imponujący przedstawiali widok. Wśród konwencyjonalnych fraków barwnie odbijał strój Mehameda i malowniczy strój bułgarskiego chłopca w charakterystycznej czapce na głowie, oraz orderami pokryci przedstawiciele wojska bułgarskiego. W półkole ustawieni oczekiwali zjawienia się księcia. Po paru minutach drzwi się otworzyły i wszedł nowo obrany przez sejm bułgarski książę Ferdynand prowadząc pod rękę staruszkę matkę. Ubrany był w frak czarny i białą krawatę; na piersiach obok bułgarskiego orderu błyszczał order rossyjski. Księżna Klementyna, córka Ludwika Filipa, ubrana w czarną jedwabną suknię podczas obu mów stała w towarzystwie baronowej Pach. Opowiadając, że zanim weszła do sali miała powiedzieć „Dziś piątek — dzień feralny”, na co miała odpowiedzieć pan Laaba: „Dziś dzień nieszczęścia? Żadną miarą, piątek jest dla Turków dniem

szczęścia i wesela”. Dr. Tonzew miał następnie w francuzkim języku następującą przemowę:

„Naród bułgarski, mając głęboką cześć dla przymiotów charakteru, jakimi się Wasza Królewska Wysokość odznaczasz, oraz mając przekonanie, że Wasza Królewska Wysokość jednoczy w sobie wszelkie gwarancje utrzymania pokoju i praw należnych Bułgaryi, wybrał Cię księciem Bułgaryi. Niniejsza deputacya składając Waszej Wysokości wiernopoddaczyńny dank w imieniu narodu i rządu za szlachetne uczucia, którym dałeś wyraz przez przyjęcie bułgarskiej korony, ma honor wręczyć Waszej Wysokości akt wyborczy. Przedstawiciele narodu Bułgarskiego z radością przyjęli wiadomość o szlachetnym postanowieniu Waszej Królewskiej Wysokości, że chesz życie swoje dla szczęścia Bułgaryi poświęcić i włożyli na deputacyą obowiązek złożyć u stóp Waszej wysokośći najgorętsze życzenia, aby Wasza Wysokość razem z nami udała się do starej stolicy Bułgaryi (Tyrnowy), gdzie wszyscy przedstawiciele narodu zgromadzeni z niecierpliwością oczekują chwili, w której w Wasze ręce złożą losy Bułgaryi. Niechaj długo nam żyje Wasza królewska wysokość dla sławy i honoru Bułgaryi.”

Z głębokim ukłonem wręczył Dr Tonzew na srebrnej tacy akt wyborczy, spisany na wielkim arkuszu ozdobionym herbami Bułgaryi; na banderoli srebrnej bogato emaliowany jaśniał napis: „Son Altesse Royale le Prince Ferdinand de Saxe-Koburg”. Pożądliwie szybko, z radością w oczach wyciągnął książę rękę po ten pożądany podarunek i w przepysznym paryskim akcentcie dał odpowiedź znaną z dzienników, w której położył nacisk, iż szanując traktaty musi wprzód postarać o zaufanie i aprobatę mocarstw.

Poczem przemówił minister Czomakow, parafrazując tylko słowa prezydenta Sobrania. Po ukończeniu mowy przez tegoż, zabrał głos książę, żeby w bułgarskim języku, którego nauczył się w zadziwiająco krótkim czasie od Stanciowa, powtórzyć to, co przedtem w języku wielkiego świata powiedział. Podczas tego zabawy a zarazem miły zdarzył się epizod. Natrętna mucha widocznie oburzona i zdziwiona że książę po bułgarsku przemawia, ciągle siadała księciu to na nosie, to na ustach może mu chcąc przeszkodzić. Widząc to sztaruska, matka księcia, wachlarzem starała się natręta od ukochanego dziecka odpędzić.

Książę był tak wzruszony i przejęty, że po raz trzeci dając folę uczuciom tym razem się odezwał: Jeszcze raz powtarzam, nawiązując do tego com poprzednio powiedział, iż mogę zapewnić, że skoro potrzeba będzie głowę moją i życie gotów jestem poświęcić dla narodu bułgarskiego, który powołał mnie na swego nacelnika Teraz Kalczew, którego już przed ośmiu miesiącami książę poznał, przedstawił członków deputacyi. Książę zanim przystąpił do tego aktu powiedział: Pozwolicie moi panowie, abym wam osobiście każdemu rękę uścił — potem rozmawiał z każdym chwilę. Majorowi Popow wyraził uznanie dla jego talentu wojskowego; chłopca Bajkuszewa chwycił w ramiona i ucałował w twarz; przed muzułmaninem Hodzsa Mehemedem Effendim Rutzką, jako przed kapłanem islamu głęboko się ukloniwszy — rzekł: Mam wielkie poszanowanie dla waszej religii. Cenię ją bardzo, strzedz jej będę pilnie. Mahometanin, dla którego żywieć cześć głęboką, jest w moich oczach urodzonym gentlemanem. Rutzki odpowiedział w te słowa: Tak jak ty mówisz — mówi Bóg, z cziłą zginam się przed królem Bułgaryi — poczem szepnął do członków deputacyi: „Themis Adam — dzielny mąż.” Po przedstawieniu i ucałowaniu ręki dostojnej matki księcia, udała się deputacya do sali marmurowej, gdzie w podkowę ustawiony stół, bogato zastawiony, oczekiwał na biesiadników.

Po prawej ręce księcia usiadł Dr. Tonzew, po lewej Czomakow. Po trzecim danu wniósł książę toast: „Je bois à la santé du noble pays et du peuple qui m'appelle, je bois à la santé de la sobranje et de la mission de la Bulgarie”. W milczeniu się skłoniwszy podziękowali deputowani za ten toast. W rozmowie dalszej podnoszono zasługi Rossyi w odrodzeniu Bułgaryi i potrzebę zdobycia rossyjskiej sympatyi przez zaufanie, które ufność drugiej strony ma wzbudzić. Gdy piąta wybiła na zegarze zamkowym, zajęły powozy, podano sobie ręce i wypiliwszy raz jeszcze, życząc przedkiego zobaczenia się w Tyrnowie, pożegnano nowoobranego księcia. Przebrawszy się w podróżne suknie, o g. 1/4 6. wyjechali deputowani bułgarscy z zamku Ebenthal. O 6 godzinie wsiedli Bułgarzy do wagonów. Niezapełnione są oni zadowoleni z skutku swego poselstwa. Kilku mianowicie wątpowało, że książę Ferdynand natychmiast uda się do Tyrnowy. Takim optymistą nie jest Dr. Tonzew, ale i on spodziewał się czego innego. Miał on się odezwać w te słowa:

„Okolo trzech punktów grupują się roszczenia Rosyi: najpierw chce ona dymisyi rejencyi, następnie dymisyi ministeryum, wreszcie rozwiązania teraźniejszego sobrania. Ministeryum i rejencya niedługo złożą swoje obowiązki; skoro nowoobraną kniaz wkręczy do kraju, sobranie, któremu przypadło w udziale wybrać go, rozwiąże się także przeszkody zatem, które nam Rossya stawia, ustaną w takim razie.”

Książę wyjeżdża dzisiaj (t. j. w poniedziałek) do Ischl, aby się widzieć z cesarzem Franciszkiem Józefem poczem uda się do Petersburga.

Własne telegramy Kurjera

Berlin 17 lipca. W możliwość ratyfikacyi angielsko-tureckiej konwencyi nikt tu nie wierzy.

Konstantynopol 17 lipca rano. Wczoraj po północy wyjechał Drummond-Wolff na państwowym angielskim statku z Terapii do Tenedos.

Berlin 17 lipca. W partyi socjalistów powstało rozdwojenie, gdyż wielu skłania się do połączenia z anarchistami Policya aresztowała centralny komitet socjalistów złożony z siedmiu osób. Komitet ten miał za zadanie posłów socjalistów tak w parlamencie jak poza granicami tegoż śledzić i strzedz. Połów ten zdaje się być wielkiej doniosłości.

Paryż 17 lipca. Generał Boulanger wysłał do swego przyjaciela deputowanego Laur list następującej treści: Dziękuję za waszą przychylność i przyjaźń, która dzisiaj jest tak rzadką, to przecieź mnie mało obchodzi, albowiem zawsze czynię swój obowiązek mimo wszelkich napaści i krzyków. Wystarcza mi to, że jestem z tymi jednego przekonana, którzy chcą utrzymać honor Francyi i wnieść ojczyznę nad nienawiści partyjne i interesa jednostek. Moim jedynym celem jest: wlać we Francuzów to przekonanie, że mogą i powinni powstać z niedoli, i że to jest jedyne stanowisko, jakie naszemu narodowi przystoi. Dziękuję, żeście mnie zrozumieeli.

Paryż 17 lipca. Pismo Boulanger'a do Laur'a w parlamentarnych kołach zrobiło wielkie wrażenie. Mówią, że parlamentenergicznie wystąpi przeciw Boulangerowi. Z drugiej strony zapewniają, że to jest niemożliwe, gdyż Laur uważa to pismo za list poufny i uczyni odpowiedzialnym tego, który takowe publicznie ogłosił.

Bruksela 17 lipca. „Nord” jest tego przekonania, że obiór księcia Ferdynanda uważać należy za fakt dokonany, Rossya bowiem będzie przeciw komedyi odgrywanej w Tyrnowie protestować. Jej zadaniem jest przyczynić się do przywrócenia porządku w Bułgaryi, skoro tylko ustąpią z widowni regencya i ministeryum, a nastąpią prawne wybory.

Tyrnowa 17 lipca. Uwiadomienie deputacyi z Wiednia otrzymane sprawiło dobre wrażenie. Depesze prywatne podnoszą nadzwyczaj serdeczne przyjęcie. Powszecznie spodziewają się tu, że książę wcześniej do Bułgaryi przybędzie, aniżeli by się to z jego słów ostatnich wynioskować dało.

Tyrnowa 13 lipca. Sobranie odłożone na czas nieoznaczony. Regencya i ministrowie wyjadą we środę do Sofii.

Berlin 17 lipca. Policya wysledziła w Hessyi kartki anonimowe, w których przejazd pociągu dworskiego jest dokładnie oznaczony. Anonym wzywa, aby być w pogotowiu. Wskutek tego obsadzono policyą linię kolejową i pociąg dworski spóźnił się, a wysłano naprzód o naznaczonej godzinie inny, który zmiażdżył koło Bensheim drożnika. Epizod ten nie jest wyjaśniony dotąd.

Moskwa 17 lipca. O życiu Katkowa doktorzy zwątpili.

Paryż 17 lipca. Powszecznie tu panuje przekonanie, że Francya nie mając bezpośredniego interesu w sprawach Bułgarskich zapatrywaniami swojemi w tej sprawie nie zechce sprawić dyssonansu w harmonii koncertu mocarstw europejskich.

Tyrnowa 17 lipca. Zwrócono tu uwagę, że Radosławow jest w ciągłej telegraficznej korespondencyi z ks. Aleksandrem. Po odpowiedzi Koburga wymiana depesz się zwiększyła.

Londyn 17 lipca. Tutejsze pisma rozpoczęły podobną kampanię przeciw papierom rossyjskim co pisma niemieckie.

Główny redaktor i wydawca:

Kazimierz Bartoszewicz.

Odpowiedzialny Redaktor:

Bolesław Dembowski.

PRZEWODNIK PO KRAKOWIE K. BARTOSZEWICZA

jest do nabycia po cenie 40 ct., z chrom. planem miasta po 70 ct. za egzemplarz.

„NIAGARA”

powieść o stu trzydziestu kobietach

Leona Gozłana

WYSZŁA NAKŁADEM KSIĘGARNI
K. BARTOSZEWICZA

i jest do nabycia po cenie 80 ct. za egzemplarz, z przesyłką
pocztową 90 ct.

Ogłoszenia do „Ananasa”

najpopularniejszego i najwięcej się rozchodzącego kalendarza
humorystycznego

przyjmuje po cenach stałych

księgarnia K. BARTOSZEWICZA

w Krakowie (ul. Sławkowska, hotel Saski).

Ananas na rok 1888 wyjdzie z początkiem Września, ozdobiony
bogato ilustracjami, w pięknej okładce, z artykułami pióra naj-
pierwszych naszych humorystów.

Ananasa na rok 1885 rozeszło się 6.000 egzemplarzy

”	”	”	1886	”	”	7.500
”	”	”	1887	”	”	8.200

Cena inseratów:

na całą stronicę 20 złr., na pół stronicy 12
złr., na ćwierć str. 7 złr., na 1/6 str. 5 złr., na
1/8 stronicy 4 złr. w. a.

„GAZETA LEŚNA”

dla Królestwa, Cesarstwa, Galicji i ziem polskich pod rządem Pruskim. Gene-
ralny czyli jedyny organ w języku polskim wychodzić zaczyna w Poznaniu, dwa
razy na miesiąc to jest 1 i 15 każdego miesiąca w objętości 2—4 arkuszy druku.
Prenumerata roczna w Królestwie i Cesarstwie 6 rs., w Galicji 6 złr., w Prusach
na wszystkich pocztaach kwartalnie 2 mk. 50 fen. Program wydawnictwa jest: po-
stęp, kultura, gospodarka, zwierzyna, sprzedarz i hodowla drzewa, przemysł drzewa,
ułatwienie sprzedaży detalicznie i w całości, unormowanie cen podług prowincji,
gubernii i powiatów ze względów na komunikację, obrona właścicieli lasów od
wyzyskujących kupców, dostarczanie pożyczek na lasy z umiarkowanymi procen-
tami i t. d.

Wzywamy zatem wszystkich właścicieli lasów do prenumeraty, zarazem do wy-
pełnienia urzędowo od nas drukowanego prospektu gatunków drzewa, ceny, ko-
munikacji i objętości. Prospekt ten ma nam posłużyć do unormowania całej
gospodarki leśnej i zestawienia taryfy.

Redakcja i Administracja „Gazety Leśnej”

w Poznaniu, ul. Półwiejska 1. 9a.

Księgarnia K. Bartoszewicza i Administracja „Kuryera
Krakowskiego” w Krakowie (hotel Saski), wysyła franco za nadesła-
niem 5 złr. 20 ct. Akcje Towarzystwa Sztuk Pięknych.

Drobne ogłoszenia.

Za drobne ogłoszenia płaci się za 1 raz takse
10 ct. i po 1 cencie od wyrazu, za razy następne
takse 5 centów i po pół centa od wyrazu.

Skład fortepianów B. Gabryelskiej, Kraków
Krzysztofory (Rynek, róg ulicy Szezeptań-
skiej), sprzedaje i wypożycza nowe i prze-
brane fortepiany, pianina i harmonie z
fabryk krajowych i zagranicznych. Wszystkie
instrumenta sprzedaje się z 5-letnią gwa-
rancją za gotówkę lub na raty miesięczne.
Ceny fabryczne. Wyłączna filia fabryki Lip-
skiej Juliusza Blüthner. 5—10

Uzdolniony subjekt z handlu papieru znaj-
dzie umieszczenie za kaucją natychmiast.
Wiadomość w drukarni A. Koziańskiego,
przy ul. Szewskiej w Krakowie.

Dom murowany (trzy pokoje, kuchnia,
ogródek) do sprzedania. Półwieś Zwierzy-
nieckie 1. 9. 22—31

Uciekła mała zielona papuga dnia 13 b. m.
z II. piętra domu Waltera w Rynku. Od-
dawca teje otrzyma nagrodę. 3—3

Zginął zegarek srebrny, pozłacany damski, o
10 rubinach w pojedynczej kopercie z czar-
nym sznurkiem. Znalazca raczy oddać do
handlu p. Biana za odpowiedniemi wy-
nagrodzeniem 3—3

Młody człowiek, 26 lat liczący, mający 1100
rs. stałego rocznego dochodu, poszukuje
z braku znajomości, na tej drodze towa-
rzyski życia, młodej i miłej powierzchow-
ności. Listy z fotografią pod lit. S. S. poste
rest. Sukiennice. Za zwrot fotografii i dy-
skrecję ręczy się. 1—3

Propinacja. Dnia 20 lipca odbędzie się
w c. k. Starostwie Ropczyce licytacja ce-
lem wydzierżawienia na lat 3 na pokrycie
podatków propinacji w dobrach Będzie-
myśl i Kleczany pod Sędziszowem przy koleji
i szosie, składającej się z 2 karczem, z do-
datkiem kilkudziesiąt mórg ornego pola i łąk,
4 sagów drzewa opałowego i pastwiska latem
dla 6 sztuk bydła. W miejscu jest stacja ko-
leji i odbywają się odpusta. Można także wy-
dzierżawić wolnej ręki w c. k. Starostwie.
2—3

Dom na Półwieś Zwierzynieckiem nad
stawem pp. Norbertanek Nr. 70 jest
z wolnej ręki do sprzedania pod
przystępnymi warunkami. Ubikacyj
jest jedenaście, piwnie 2 i ogródek.— Bliższa
wiadomość na miejscu. 4—4

Kursa pieniędzy i papierów publicznych.

Kraków, 18 Lipca 1887.

	placą	žadają
Ruble rosyjskie papierowe za 100	110 50	111 50
Marki niemieckie	61 75	62 25
20-frankówki za sztukę	10	10 03
Oblig:		
Za 100 złr. wartości imiennej oprócz kuponu bież.		
Galic. obligacje indemniza- cyjne	104	105
4 1/2% gal. pożyczka krajowa	94 75	95 75
5% oblig. komun. gal. banku krajowego	100	100 75
Listy zastawne:		
4 1/2% listy gal. banku kra- jowego	95 50	96 25
5% galic. Tow. Kred. Ziem.	101 50	102 50
4 1/2% galic. Tow. Kred. Ziem.	98 50	99 40
4% galic. Tow. Kred. Ziem. nieokr.	95 75	96 50
4% galic. Tow. Kred. Ziem.	92 75	93 50
4% galic. Tow. Kred. Ziem. 41 lat	92	92 50
56 lat	92	92 50
Losy:		
Miasta Krakowa	18	19
Stanisławowa	29 50	31
Warszawa, 15 Lipca 1887.		
Za 100 — Rubli wart. imie i. oprócz kup. bież.		
5% listy Tow. Kred. Ziem. I. serye duże	100 25	101 25
4% listy likwidacyjne	92 25	93 25
Telegramy:		
Wiedeń, 15 Lipca 1887.		
Renta wspólna pap. opod. 81:50 Akcje kre- dytowe 282:60, Dukaty 5:96		
Berlin, 15 Lipca 1887.		
Guldery austriackie 160:80, ruble 179:15.		

Pociągi na kolejach żelaznych od 1go Czerwca br.

Odchodzą z Krakowa:

Do Lwowa: osobowy o g. 10:46 rano, po-
spieszny o g. 9:26 wieczór, mieszany 10:57
wieczór, kurierski o g. 7:59 rano.
Do Rzeszowa i Tarnowa lok. o 6:12 rano.
Do Wieliczki: o g. 11:15 przed poł.
Do Wiednia: pociąg kurjer. o 6:55 rano,
9:37 wieczór, pociąg osob. o 5:37 rano,
9:20 przed poł., 3:00 po południu.

Przychodzą do Krakowa:

Ze Lwowa: osob. 2:33 popoł., mieszany
o g. 5:07 rano, pospieszny o g. 6:48 rano,
kurjer. o g. 9:38 wieczór.
Z Rzeszowa: lokalny o g. 8:20 wieczór.
Z Wieliczki: o g. 7:35 wieczór.
Z Wiednia: pociąg kurierski o g. 8:48
wieczór, pociąg osobowy o g. 9:46 rano
i o g. 9:50 wieczór.
Z Prus: osobowy o g. 5:00 popoł. ku-
rierski o g. 8:48 wieczór i osobowy o g.
9:50 wieczór.
Z Warszawy: osobowy o g. 9:46 rano,
osobowy o g. 5:00 popoł., kurierski o g.
7:25 rano.

Pociągi na kolei Transwersalnej.

Odchodzą z Podgórzka Płaszowa:

O godzinie 8 minut 28 rano do Skawiny
Oświęcimska, Suchy, Żyweca, Nowego Sącza
Zagórza
O godzinie 4 min. 34 po poł. do Skawiny-
Oświęcimska
O godzinie 7 min. 8 wieczór do Suchy, No-
wego Sącza, Zagórza.

Przychodzą do Podgórzka Płaszowa:

O godzinie 9 min. 12 rano z Zagórza, No-
wego Sącza, Suchy.
O godzinie 10 min 48 przed południem
Skawiny, Oświęcimska.
O godzinie 7 min. 3 wieczór z Oświęcimska,
Zagórza, Nowego Sącza, Suchy, Żyweca.